

ความสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรมองค์กรกับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ในสถานศึกษาเอกชนสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น

RELATIONSHIP BETWEEN ORGANIZATIONAL CULTURE AND PROFESSIONAL LEARNING COMMUNITY IN PRIVATE EDUCATIONAL INSTITUTIONS UNDER KHON KAEN VOCATIONAL EDUCATION*

อมรินทร์ ใจเปรี้ยว, จิรวัดน์ วรณโรจน์

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

Ammarin Jaipriaw, Jirawat Waroonroj

Faculty of Education Northeastern University

E-mail: arinjittarin@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาวัฒนธรรมองค์กรในสถานศึกษาเอกชน สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น 2) ศึกษาการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรมองค์กรกับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษาเอกชน สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ผู้บริหารและครูผู้สอน จำนวน 217 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามแบบมาตรฐานประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสหสัมพันธ์อย่างง่าย โดยใช้วิธีของเพียร์สัน (Pearson's Simple Correlation)

ผลการวิจัย พบว่า

1. วัฒนธรรมองค์กรในสถานศึกษาเอกชน สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีระดับการปฏิบัติสูงสุดคือ ด้านความมีคุณภาพ รองลงมาคือ ด้านความซื่อสัตย์และสุจริต ส่วนด้านที่มีระดับต่ำสุดคือ ด้านความเป็นส่วนหนึ่งของสถานศึกษา

2. การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษาเอกชน สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีระดับการปฏิบัติสูงสุดคือ ด้านชุมชนกัลยาณมิตร รองลงมาคือ ด้านการมีภาวะผู้นำ ส่วนด้านที่มีระดับการปฏิบัติต่ำสุดคือ ด้านการเรียนรู้แบบร่วมแรงร่วมใจ

3. ความสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรมองค์กรกับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษาเอกชน สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในทิศทางบวก และมีความสัมพันธ์กันระดับน้อย

คำสำคัญ : วัฒนธรรมองค์กร, การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ, อาชีวศึกษาเอกชน

* ได้รับบทความ: 30 พฤศจิกายน 2564; แก้ไขบทความ: 19 ธันวาคม 2564; ตอรับตีพิมพ์: 31 ธันวาคม 2564

Abstract

The purposes of this research were: 1) to study organizational culture in private educational institutions under Khon Kaen Vocational Education, 2) to study professional learning community in educational institutions under Khon Kaen Vocational Education and 3) to study the relationship between organizational culture and professional learning community in private educational institutions under Khon Kaen Vocational Education. The sample groups consisted of administrators and teachers, with the total number of 217 people. The tool used for collecting data was 5-level rating scale questionnaire. The statistics used to analyze data comprised percentage, mean and standard deviation and Pearson's Simple Correlation.

The research results were found that:

1. Organization culture in private educational institutions under Khon Kaen Vocational Education, in overall, was rated at the highest level, when considering in each aspect, it was found that the aspect with the highest level of practice was quality, followed by honesty, the aspect with the lowest level was a part of educational institution.

2. Professional learning community in private educational institutions under Khon Kaen Vocational Education, in overall, was rated at a high level, when considering in each aspect, it was found that the aspect with the highest level of practice was caring community, followed by leadership, the aspect with the lowest levels of practice was collaborative learning.

3. Relationship between organizational culture and professional learning community in private educational institutions under Khon Kaen Vocational Education, in overall, was positive with statistical significance at .01 level and was rated at a low level.

Keywords: Organizational Culture, Professional Learning Community, Private Vocational Education

บทนำ

วัฒนธรรมองค์การ (Organizational Culture) เป็นค่านิยมและความเชื่อที่มีร่วมกันอย่างเป็นระบบที่เกิดขึ้นในองค์การ และใช้เป็นแนวทางในการ กำหนดพฤติกรรมของคนในองค์การนั้น วัฒนธรรมองค์การจึงเป็นเสมือน “บุคลิกภาพ” (Personality) หรือ “จิตวิญญาณ” (Spirit) ขององค์การ นักวิชาการมองว่า วัฒนธรรมองค์การ เป็น ความรู้ ความคิด ความเชื่อ ข้อสมมุติพื้นฐาน (basic assumption) และ หรือค่านิยมที่มีอยู่ร่วมกันภายในจิตใจของคนเราจำนวนหนึ่ง หรือส่วนใหญ่ภายในองค์การ คนกลุ่มดังกล่าวใช้ระบบความรู้

ความคิดรวมนี้นี้เป็นแนวทางในการคิด ตัดสินใจ และทำความเข้าใจสภาพแวดล้อมภายในองค์กร (Davis, 1998) หน้าที่ของวัฒนธรรมองค์กรจะประกอบด้วยการเป็นตัวกำหนดบทบาทที่บ่งชี้ให้เห็นความแตกต่างระหว่างองค์กรหนึ่ง กับองค์กรอื่น ๆ ให้เห็น อย่างเด่นชัด เป็นสิ่งแสดงถึงความเป็นเอกลักษณ์ให้กับสมาชิกขององค์กร ให้เกิดความรู้สึกว่าคือวัฒนธรรมของเรา ซึ่งมีเพียงหนึ่งเดียวและ ไม่เหมือนใคร วัฒนธรรมช่วยให้เกิดความผูกพันกับบางสิ่งบางอย่าง ความสำคัญมากกว่าคำมั่นถึง ผลประโยชน์ วัฒนธรรมจะทำหน้าที่ช่วยทำให้องค์กรเกิดความมั่นคง โดยทำหน้าที่เป็น กาวทางสังคม เพื่อยึดเหนี่ยวองค์กร วัฒนธรรมจะเป็นตัวกำหนดมาตรฐานที่เหมาะสม เพื่อยึดถือเป็นแนวทางปฏิบัติ ว่าอะไรควรพูดหรือควรทำ และเพื่อใช้เป็นแนวทางเพื่อควบคุมกำกับกับทัศนคติ พฤติกรรมให้อยู่ในกรอบ หรือขอบเขตที่เหมาะสม (Van Maanen, 1976.) วัฒนธรรมองค์กรสถาบันเอกชน มีการสร้างและปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมให้เป็นวัฒนธรรมแห่งการเรียนรู้ มีแนวทางในการลงมือเปลี่ยนแปลงปรับตัวเอง พร้อมถ่ายทอดจากรุ่นสู่รุ่น รักษาวัฒนธรรมอันดีงามไว้ (Ritthirong, 2014) ดังนั้น วัฒนธรรมองค์กรแห่งการเรียนรู้ การเรียนรู้และการนำความรู้มาใช้ในการงาน จะช่วยให้งานมีประสิทธิภาพ เน้นการใช้องค์ความรู้ที่มีในตัวบุคคลและแหล่งอื่นๆ ตลอดจนสามารถสร้างให้บุคลากร มีนิสัยใฝ่รู้ หรือ รักการเรียนรู้ มีการพัฒนาตนเองให้รู้จักการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง หากบุคลากรในองค์กรไม่มีความมุ่งมั่นในการพัฒนาตนเองหรือมีนิสัยที่จะใฝ่รู้หรือนำความรู้ที่มีอยู่ในตัวบุคคล หรือจากแหล่งอื่นมาพัฒนางานก็จะไม่เกิดการเรียนรู้ในองค์กรได้ ผู้นำและบุคลากรในองค์กรต้องร่วมกันกำหนดวิสัยทัศน์อย่างชัดเจนรวมทั้งนโยบายในการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ (Peter Senge, 1990)

การขับเคลื่อนกระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community : PLC) สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา มาจากแนวการพัฒนาครูของกระทรวงศึกษาธิการสำนักงาน ก.ค.ศ. ได้กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาเป็นไปอย่างมีระบบ มีความต่อเนื่อง กระทรวงศึกษาธิการได้นำหลักการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ PLC (Professional Learning Community) มาใช้ในการพัฒนาครู เพราะครูเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับคุณภาพการศึกษาซึ่งแนวคิดของการอบรม PLC คือ การนำคนมาอยู่ร่วมกัน เกิดการเรียนรู้ และแบ่งปันความรู้กันระหว่างผู้เข้าร่วมอบรม จนกระทั่งสะท้อนความคิดในด้านต่างๆ ที่จะเป็นแนวทางการพัฒนา (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2563) แนวทางการขับเคลื่อน กระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ PLC สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (2560) เพื่อให้ผู้บริหาร และครูมีความรู้ความเข้าใจ รูปแบบ วิธีการ และประโยชน์(PLC) แนวทางการขับเคลื่อนกระบวนการ PLC ในสถานศึกษา มีการออกแบบการดำเนินการ การนิเทศ กำกับติดตาม การประเมินผล และเป้าหมายของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษามีแผนการพัฒนาการอาชีวศึกษา พ.ศ.2560-2579 โดยนโยบายภาครัฐมุ่งจัดเครือข่าย PLC ของชาติ เพื่อขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลงเชิงคุณภาพวิชาชีพ โดยความร่วมมือของสถานศึกษา และครู ที่ผนึกกำลังร่วมกันพัฒนาวิชาชีพ เรียนรู้ร่วมกัน บนพื้นฐานวัฒนธรรมความสัมพันธ์แบบกัลยาณมิตรสู่คุณภาพการจัดการเรียนรู้ที่เน้นความสำเร็จ และความสุขของการทำงานร่วมกันของสมาชิกในชุมชนการเรียนรู้

อาชีวศึกษาเอกชน จังหวัดขอนแก่น มีหน้าที่รับผิดชอบจัดการเรียนการสอนตามนโยบาย ของสำนักบริหารการอาชีวศึกษาเอกชน หน่วยงานสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ โดยมีวิสัยทัศน์สำนักบริหารการอาชีวศึกษาเอกชน จะเป็นหน่วยงานที่มีศักยภาพสูงในการส่งเสริมการอาชีวศึกษาเอกชน ให้มีคุณภาพเป็นเลิศ (สำนักบริหารการอาชีวศึกษาเอกชน,2563) ซึ่งสอดคล้องกับมาตรฐานที่ 3 คือการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ สถานศึกษามีการสร้างร่วมมือกับบุคคล ชุมชน องค์กรต่างๆ ทั้งในประเทศและต่างประเทศในการจัดการศึกษา การจัดทรัพยากรทางการศึกษา กระบวนการเรียนรู้ การบริการทางวิชาการและวิชาชีพ โดยใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม เพื่อพัฒนาผู้เรียนและคนในชุมชนสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ (กระทรวงศึกษาธิการ ,2561) แต่การส่งเสริมให้อาชีวศึกษาเอกชน จังหวัดขอนแก่น เป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครู พัฒนาครูให้เป็นมืออาชีพ จากการดำเนินงานพบปัญหาและอุปสรรคในสถานศึกษาหลายอย่าง อาทิ การทำงานเป็นทีมซึ่งแสดงออกทางการกระทำไม่ชัดเจนจึงส่งผลให้การทำงานเป็นทีมไม่มีประสิทธิภาพส่งผลกระทบต่อการขับเคลื่อนงานในสถานศึกษาแล้ว และการมีภาวะผู้นำการแสดงออกด้านความคิด ซึ่งผู้บริหารเอกชนปิดกั้นการแสดงออกการตัดสินใจไม่เปิดกว้างให้บุคลากรได้แสดงความคิดเห็น ทำให้ขาดความกล้าแสดงออกและขาดภาวะผู้นำร่วม มีผลต่อภาวะผู้นำร่วม สอดคล้องกับงานวิจัยของ บุญญาพร มหาฤทธิ์ และ จิรวัดน์ วรณโรจน์ (2562) ที่ได้ทำการศึกษา ความต้องการจำเป็นในการส่งเสริมชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของผู้บริหารเอกชนสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดขอนแก่น ผลการวิจัยพบว่าความต้องการจำเป็นโดยเรียงตามลำดับความสำคัญคือ ภาวะผู้นำร่วม การร่วมแรง ร่วมใจ และร่วมมือ การปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมองค์กร กลยณมิตร การมีวิสัยทัศน์ร่วมกัน และสอดคล้องกับ กิตติ กสิณธารา (2560) กล่าวว่า ปัญหาในการดำเนินงาน PLC ยังคงมีมากเช่น ครูส่วนใหญ่ขาดความรู้ ความเข้าใจในการทำ PLC ขาดที่ปรึกษา ไม่มีตัวอย่างให้ศึกษา นอกจากนั้นยังพบอีกว่า ครูมีความคลาดเคลื่อนเกี่ยวกับการทำงาน PLC กล่าวคือครูไม่ยอมทำเดี่ยวนโยบายก็เปลี่ยนก็ไม่ต้องทำ PLC มีครูปฐมวัยคนเดียวในโรงเรียนไม่รู้จะเข้ากลุ่มกับใคร และที่สำคัญคือไม่เห็นมีใครที่โรงเรียนเรียนทำเลย

จากการศึกษาพบว่าวัฒนธรรมองค์การมีความสัมพันธ์กับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ดังที่ เจษฎาภรณ์ สีสุริยา(2563) ได้มีการศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรมองค์การกับการเป็นชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในทิศทางบวก และมีความสัมพันธ์กันในระดับมาก และงานวิจัยของ ปวีณา เจริญภูมิ(2560) ที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรมองค์การกับการเป็นชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ผลการวิจัยพบว่า วัฒนธรรมองค์การกับการเป็นชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 มีความสัมพันธ์ในทางบวก ซึ่งสอดคล้องกับ นพรัตน์ แบบกัน (2560) ที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรมองค์การกับองค์การแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนบางบ่อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 ผลการวิจัยพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรมองค์การกับองค์การแห่งการเรียนรู้ ของโรงเรียนบางบ่อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เขต 6 โดยรวมมีความสัมพันธ์ทางบวก จากงานวิจัยจะเห็นได้

ว่าวัฒนธรรมองค์การมีความสัมพันธ์กับการเป็นชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ดังนั้นจึงต้องพัฒนาและส่งเสริมให้มีประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่องและใช้ได้จริง โดยสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ ของสำนักบริหารการอาชีวศึกษา เอกชน จะเป็นหน่วยงานที่มีศักยภาพสูงในการส่งเสริมการอาชีวศึกษา ให้มีคุณภาพเป็นเลิศ

จากความเป็นมา ความสำคัญ และปัญหาดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยในฐานะครูผู้สอนในสถานศึกษา เอกชนสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น จึงมีความสนใจที่ศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรมองค์การกับการเป็นชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษาเอกชนสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น เพื่อเป็นแนวทาง ในการพัฒนาสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพดีขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาวัฒนธรรมองค์การและการเป็นชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษาเอกชนสังกัด อาชีวศึกษา จังหวัดขอนแก่น
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรมองค์การกับชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดขอนแก่น

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ได้แก่ สถานศึกษาเอกชนสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดขอนแก่นจำนวน 17 สถานศึกษา โดยใช้ข้อมูลประกอบด้วยผู้บริหาร 108 คน ครูจำนวน 366 คน รวมทั้งสิ้น 474 คน
2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ สถานศึกษาเอกชนสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดขอนแก่น กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของ Taro Yamane ได้กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยผู้บริหารจำนวน 49 คน และครูจำนวน 168 คน รวมทั้งสิ้น 217 คน และใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นอย่างเป็นสัดส่วน

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นแบบสอบถาม แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะคำถามเป็น แบบ เลือกตอบเกี่ยวกับเพศ ตำแหน่ง ระดับการศึกษา ระยะเวลาในการปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษา

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับ วัฒนธรรมองค์การในสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษาเอกชน จังหวัดขอนแก่น ประกอบด้วย 10 ด้าน ได้แก่ 1. ความมุ่งประสงค์ของสถานศึกษา 2. มอบอำนาจ 3. การตัดสินใจ 4. ความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของสถานศึกษา 5. ความไว้วางใจ 6. ความมีคุณภาพ 7. การยอมรับ 8. ความเอื้ออาทร 9. ความซื่อสัตย์สุจริต 10. ความหลากหลายของบุคลากร

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับ ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษา เอกชน จังหวัดขอนแก่น ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ 1. ชุมชนกัลยาณมิตร 2. การมีวิสัยทัศน์และค่านิยมร่วมกัน 3. การมีภาวะผู้นำ 4. การเรียนรู้แบบร่วมแรงร่วมใจ 5. การมีพื้นที่ปฏิบัติงานร่วมกัน

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่รวบรวมได้จากเครื่องมือที่ใช้ ในการวิจัยมาตรวจให้คะแนนลงรหัสแล้วนำไปวิเคราะห์ โดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป ดังนี้

1. แบบสอบถามตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (check list) ใช้วิธีวิเคราะห์ข้อมูล โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)
2. แบบสอบถามตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับวัฒนธรรมองค์การในสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาเอกชน จังหวัดขอนแก่น โดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) แล้วนำ เกณฑ์ มาเทียบเพื่อแปลความหมายในแต่ละด้าน
3. แบบทดสอบตอนที่ 3 ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามเกี่ยวกับการเป็นชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาเอกชน จังหวัดขอนแก่น โดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) แล้วนำเกณฑ์มาเทียบเพื่อแปลความหมายในแต่ละด้าน

ผลการวิจัย

1. วัฒนธรรมองค์การในสถานศึกษาเอกชน สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.66, S.D. = 0.08$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีระดับการปฏิบัติสูงสุดคือ ด้านความมีคุณภาพ ($\bar{x} = 4.99, S.D. = 0.66$) รองลงมาคือ ด้านความซื่อสัตย์สุจริต ($\bar{x} = 4.93, S.D. = 0.18$) ส่วนด้านที่มีระดับการปฏิบัติต่ำสุดคือ ด้านความเป็นส่วนหนึ่งของสถานศึกษา ($\bar{x} = 4.14, S.D. = 0.20$)
2. การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษาเอกชน สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.50, S.D. = 0.22$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีระดับการปฏิบัติสูงสุดคือ ด้านชุมชนกัลยาณมิตร ($\bar{x} = 4.58, S.D. = 0.42$) รองลงมาคือ ด้านการมีภาวะผู้นำ ($\bar{x} = 4.52, S.D. = 0.46$) ส่วนด้านที่มีระดับการปฏิบัติต่ำสุดคือ ด้านการเรียนรู้ร่วมแรงร่วมใจ ($\bar{x} = 4.45, S.D. = 0.31$)
3. ความสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรมองค์การกับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษาเอกชน สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในทิศทางบวก และมีความสัมพันธ์กันระดับน้อย โดยองค์ประกอบของวัฒนธรรมองค์การกับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษาเอกชน สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กันสูงคือ ความซื่อสัตย์สุจริต (X9) กับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษาเอกชน สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น (Y) มีความสัมพันธ์อยู่ในระดับปานกลาง ($r = .322$) มีความสัมพันธ์กันในทิศทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 รองลงมาคือ ความเอื้ออาทร (X8) กับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษาเอกชน จังหวัดขอนแก่น (Y) มีความสัมพันธ์อยู่ในระดับน้อย ($r = .220$) มี

ความสัมพันธ์กันในทิศทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 ส่วนตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กันต่ำสุดคือ การมอบอำนาจ (X2) กับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษาเอกชน สังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดขอนแก่น (Y) มีความสัมพันธ์อยู่ในระดับน้อย ($r = 0.029$) มีความสัมพันธ์กันในทิศทางบวกอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรมองค์การกับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษาเอกชน สังกัดอาชีวศึกษาขอนแก่น พบประเด็นสำคัญที่สามารถนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. วัฒนธรรมองค์การในสถานศึกษาเอกชน สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีระดับการปฏิบัติสูงสุดคือ ความมีคุณภาพ ทั้งนี้เนื่องมาจากสถานศึกษาเอกชน สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่นนั้น สำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษาเอกชน เป็นองค์กรที่ผลิตและพัฒนากำลังคนอย่างมีคุณภาพเพื่อตอบสนองความต้องการกำลังคนของประเทศและภาคเอกชน ผู้บริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชน ซึ่งได้รับแผนพัฒนาอาชีวศึกษาเอกชน พ.ศ.2561 ได้ส่งเสริม สนับสนุนและพัฒนาการอาชีวศึกษาเอกชนให้มีคุณภาพและได้มาตรฐาน จัดทำแผนพัฒนาการจัดการอาชีวศึกษา สร้างเครือข่าย ความร่วมมือ ให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการพัฒนาการจัดการอาชีวศึกษาเอกชน และฝึกอบรมวิชาชีพ รวมทั้งส่งเสริมพัฒนา ครู และบุคลากร ด้านศักยภาพและความมีคุณธรรม จริยธรรม และนักเรียนนักศึกษาให้มีคุณภาพมาตรฐาน ดังนั้น จึงส่งผลให้วัฒนธรรมองค์การของสถานศึกษาเอกชน สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น ด้านความมีคุณภาพ อยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับ งานวิจัยของ เจษฎาภรณ์ สีสุริยา (2563) ได้ศึกษา ความสัมพันธ์วัฒนธรรมองค์การกับการเป็นชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น ผลการวิจัยพบว่า วัฒนธรรมองค์การในสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่นโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านความมีคุณภาพอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ นพรัตน์ แบบกัน (2560) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรมองค์การกับองค์การแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนบางบ่อวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยม เขต 6 ผลการวิจัยพบว่า เมื่อพิจารณารายด้าน ด้านความมีคุณภาพอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุริวัลย์ แก้วไชยะ (2558) ที่ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรมองค์การกับความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดเลย ผลการวิจัยพบว่า วัฒนธรรมองค์การในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดเลย ด้านความมีคุณภาพอยู่ในระดับมาก

2. การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษาเอกชน สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีระดับการปฏิบัติสูงสุดคือ ด้านชุมชนกัลยาณมิตร ทั้งนี้เนื่องจากสถานศึกษาเอกชน สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น เป็นการจัดการศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนภายใต้นโยบายสำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษา มีค่านิยมที่เป็นเป้าหมายในการพัฒนา

สถานศึกษาเอกชน ซึ่งเป็นนวัตกรรมหนึ่งในการพัฒนาครู เพื่อให้ครูเป็นครูเพื่อศิษย์ โดยครูและผู้บริหาร นักศึกษาในสถานศึกษามารวมตัว รวมใจ รวมพลัง ร่วมมือกัน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายคือพัฒนาการเรียนรู้ สมรรถนะและคุณลักษณะของผู้เรียน โดยผ่านกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพโดยผู้บริหาร สถานศึกษาเอกชนสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น ได้ส่งเสริมบรรยากาศในการทำงานเป็นทีม ทีม มีความสัมพันธ์แบบครอบครัว และสร้างวัฒนธรรมแบบเปิดเผย พร้อมลดอำนาจโดยมีพื้นฐานความไว้วางใจ เคารพซึ่งกันและกัน จึงส่งผลให้เป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษาเอกชน สังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดขอนแก่น ด้านชุมชนกัลยาณมิตร อยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชูลิพร เกลี้ยงส่ง (2558) ได้ศึกษากลยุทธ์การพัฒนาวัฒนธรรมองค์การเพื่อส่งเสริมการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย พบว่าการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา ภาพรวมอยู่ใน ระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านชุมชนกัลยาณมิตรอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปวีณา เจริญภูมิ (2559) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรมองค์การกับการเป็นชุมชนการเรียนรู้ทาง วิชาชีพสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ผลการวิจัยพบว่าชุมชนการเรียนรู้ทาง วิชาชีพของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 25 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อ พิจารณารายด้านภาพรวมพบว่า ด้านชุมชนกัลยาณมิตรอยู่ในระดับมาก

3. ความสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรมองค์การกับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา เอกชน สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในทิศทางบวก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหาร และครูผู้สอน ในสถานศึกษาเอกชน สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัด ขอนแก่น มีความเป็นวัฒนธรรมองค์การโดยเน้นหลักความสำคัญกับการทำงานเป็นทีม มุ่งเน้นให้บุคลากรคิด และทำงานเชิงรุก ให้คิดค้นนวัตกรรมการเรียนรู้ร่วมกันและกัน และสร้างความเจริญก้าวหน้าโดยยึดหลัก คุณธรรม ซึ่งเป็นหน่วยงานให้บริการประชาชนอย่างเต็มที่ พร้อมสร้างความสัมพันธ์ในองค์การภาครัฐและ เอกชน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ เจษฎาภรณ์ สีสุริยา (2563) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรม องค์การกับการเป็นชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น พบว่า มี ความสัมพันธ์ในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ วณิชยา สายหยุด (2556) ได้ศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรมองค์การกับองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนขยายโอกาส ทางการศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยาเขต 1 ผลการวิจัยพบว่ามี ความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ นพรัตน์ แบบกัน (2560) ที่ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรมองค์การกับองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนบางบ่อ วิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 พบว่า มีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

1.1 จากการศึกษาวัฒนธรรมองค์การในสถานศึกษาเอกชนสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่นด้านความเป็นส่วนหนึ่งของสถานศึกษา การปฏิบัติต่ำสุด ดังนั้นสถานศึกษาเอกชนควรให้ความสำคัญส่งเสริมกิจกรรมพัฒนาบุคลากรให้มีความรักใคร่สามัคคีและเพื่อนร่วมงานในหมู่คณะ ให้มีความเป็นส่วนหนึ่งของสถานศึกษา และขับเคลื่อนนโยบายสู่ความสำเร็จในสถานศึกษาเอกชนอย่างภาคภูมิใจ

1.2 จากการศึกษาการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษาเอกชนสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น ด้านการเรียนรู้แบบร่วมแรงร่วมใจ มีการปฏิบัติต่ำสุด ดังนั้นสถานศึกษาเอกชนควรให้การสนับสนุนเน้นหลักการเรียนรู้แบบร่วมแรงร่วมใจ โดยใช้กระบวนการจัดกิจกรรมให้แบ่งปันความรู้ด้านการเรียนรู้ร่วมกัน และพัฒนาบุคลากรสถานศึกษาเอกชน อย่างต่อเนื่อง

1.3 จากการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรมองค์การกับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษาเอกชนสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น ตัวแปรคู่ที่มีความสัมพันธ์กันสูงสุดคือ ความซื่อสัตย์สุจริตกับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ดังนั้นสถานศึกษาเอกชนควรให้ความสำคัญในการส่งเสริม ความซื่อสัตย์และสุจริตในองค์การสถานศึกษาเอกชนเพื่อส่งเสริมการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพต่อไป

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาการแนวทางการส่งเสริมความรู้สึเป็นส่วนหนึ่งของสถานศึกษา เพื่อพัฒนาวัฒนธรรมองค์การในสถานศึกษาเอกชน สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น

2.2 ควรศึกษาแนวทางการส่งเสริมการเรียนรู้แบบร่วมแรงร่วมใจ เพื่อพัฒนาการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษาเอกชน สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น

2.3 ควรศึกษาปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษาเอกชน สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น

เอกสารอ้างอิง

กิตติ กลสินธรา. (2560). การสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ. สืบค้นเมื่อ 22 มิถุนายน 2562. จาก <https://www.gotoknow.org/posts/posts/643914>.

เจษฎาภรณ์ สีสุริยา. (2563). ความสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรมองค์การกับการเป็นชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น. วารสารมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด, 9(2): 484-494

ชูลีพร เกลี้ยงส่ง. (2558). กลยุทธ์การพัฒนาวัฒนธรรมองค์การเพื่อส่งเสริมการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย ฉบับสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์, 5(1): 86-98.

- นพรัตน์ แบบกัน. (2560). ความสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรมองค์กรกับการจัดการแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนบางบ่อวิทยาคม : สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6. งานนิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- บุญญาพร มหาฤทธิ์ และ จิรวัฒน์ วรณโรจน์. (2562). ความต้องการจำเป็นในการส่งเสริมชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชน สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น. การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและระดับนานาชาติ ครั้งที่ 7. The 7th National and International Conference 2019 (CASNIC 2019). วิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย.
- ปวีณา เจริญภูมิ. (2560). ความสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรมองค์กรกับการเป็นชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25. หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- วนิษา สายหยุด. (2556). ความสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรมองค์กรกับการจัดการแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยาเขต 1. การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยพะเยา.
- สมาคมวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย. (2563). ศึกษาข้อมูลเพื่อเป็นศูนย์รวมวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอกชนด้านการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นประสานงาน กับกระทรวงศึกษาธิการ และการพัฒนาวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอกชนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น. สืบค้นเมื่อ 22 มิถุนายน 2562. จาก http://www.pvet.or.th/data.php?mtype_id1and_id=3.
- สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. (2563). แนวทางการขับเคลื่อนกระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community : PLC). สืบค้นเมื่อ 22 มิถุนายน 2562. จาก http://www.kiec.ac.th/th/manage/upload_file/KQ14FwTOYIQ20180525125450.pdf
- สุริวัลย์ แก้วไชยะ. (2558). ความสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรมองค์กรกับความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา : สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดเลย. หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- Davis Hiflich. (1998). *Organization Culture and the Classroom Integration of Computer – Mediated*. Paper Presented at the Annual Meeting about Society for Information Technology & Teacher Education International Conference.
- Ritthirong, S. (2014). *Organization Culture of Schools in Patum Primary Educational Service Area*. A Thesis for the Degree of Master of Education Program. Graduate Schools : Songkhla Rajabhat University.
- Senge, P. (1990). *The Fifth Discipline: The art & Practice of the learning organization*. London: Century Business.

Van Maanen, J. and Schein, E.H. (1979). *Toward of Theory of Organizational Socialization*.
Research in Organizational Behavior, 1: 209-264.